

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	39

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	13
7.	DENETİM BULGULARI	13
8.	EKLER.....	34

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Teşkilat Yapısı.....	3
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	4
Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu	4
Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	5
Tablo 5: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri	7
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri	7
Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	8

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
BAP	: Bilimsel Araştırma Projeleri
BKMYBS	: Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilgi Sistemi
KBS	: Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
ÜFE	: Üretici Fiyat Endeksi
YİĞŞ	: Yapım İşleri Genel Şartnamesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Hatalı Kullanılması
2. Ekonomik Değer Taşıyan Bilgisayar Yazılımı ve Elektronik Sertifika Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi
3. Kullanılma İmkânı Kalmayan Maddi Duran Varlıkların Gider Olarak Kaydedilmesi
4. Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara İlişkin Kayıtların Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. İhale Kapsamında Alınan Nakit Teminatların Yasal Süresi Sona Ermesine Rağmen İlgilisine İade Edilmemesi veya Hazineye Gelir Kaydedilmemesi
2. Genel Sarf Malzemelerinin Kullanıma Verilmeden Doğrudan Gider Kaydedilmesi
3. Taşınır Ambarlarında Fiilen Kullanılmaz Hale Gelen Malzemelerin Bulunması
4. Fiziki Ambar Denetimlerinde Noksan ve/veya Fazlalık Tespit Edilmesi
5. Taşınır Ambarlarında Düzenli Fiziki Sayımın Yapılmaması
6. Sağlık Bakanlığı Tarafından Şartlı Bağışlanan Taşınırların Doğrudan Giderleştirilmesi
7. Yapım İşleri Genel Şartnamesine Aykırı Olarak Rayiç Belirlenmesi
8. Yapım İşlerinde Yüklenicilerin İdareden Onay Almadan Alt Yüklenici Çalıştırması
9. Yerine Getirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi
10. Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırmasının Mevzuata Uygun Yapılmaması
11. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması
12. Kiraya Verilen Alanların Tip İhale Dokümanlarında Bazı Eksikliklerin Olması

13. Adli Davalarda İcra Vekâlet Ücretlerinin İtiraz Süresi Sonunda Ödenerek İndirim Hakkından Yararlanılmaması

14. Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Tarafından Yürütülmesi Gereken Süreçlerin Fakülteler Tarafından Yürütülmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Akdeniz Üniversitesi de Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 20 Temmuz 1982 tarihli ve 17760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 41 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 21'inci maddesi ile kurulmuştur. Tıp Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Isparta Mühendislik Fakültesi olmak üzere 3 fakülte; Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimler Enstitüsü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü olmak üzere 3 enstitü; Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, Burdur Eğitim Yüksekokulu, Antalya Meslek Yüksekokulu, Eğirdir Su Ürünleri Yüksekokulu, Burdur Meslek Yüksekokulu ve Isparta Meslek Yüksekokulu olmak üzere 6 meslek yüksekokulu ile eğitim-öğretim hayatına başlamıştır. Hızlı bir büyüme sürecine giren Akdeniz Üniversitesi, Isparta'daki birimlerini 1992 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi'ne; Burdur'daki birimlerini 2006 yılında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'ne ve Alanya'daki birimlerini de 2015 yılında Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi'ne devretmek suretiyle üç yeni üniversite kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Akdeniz Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır

Akademik yapısı; Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri, Meslek Yüksekokulu Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, Kurumsal Gelişim ve Kalite Koordinatörlüğü, Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır

Akdeniz Üniversitesi bünyesinde 24 fakülte, 2 yüksekokul, 7 enstitü, 12 meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Üniversite yapısına göre merkezde 2 yerleşke, 115 bina; ilçelerde ise 11 yerleşke ve 26 bina olmak üzere toplamda 13 yerleşke ve 141 bina ile hizmet vermektedir.

Akdeniz Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none"> • Rektör • Rektör Yardımcıları • Genel Sekreterlik • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • Daire Başkanlıkları • Bilgi İşlem Daire Başkanlığı • Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı • Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı • Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı • Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı • İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı • Personel Daire Başkanlığı • Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Kurumsal Gelişim ve Kalite Koordinatörlüğü • Basın ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü • Basımevi Şube Müdürlüğü • Hastane Başmüdürlüğü • Koruma ve Güvenlik Şube Müdürlüğü • İş Sağlığı ve Güvenliği Şube Müdürlüğü • Yazı İşleri ve Evrak Şube Müdürlüğü • Uluslararası İlişkiler Ofisi 	<ul style="list-style-type: none"> • Fakülteler • Diş Hekimliği Fakültesi • İlahiyat Fakültesi • Sağlık Bilimleri Fakültesi • Edebiyat Fakültesi • İletişim Fakültesi • Serik İşletme Fakültesi • Eğitim Fakültesi • Kemer Denizcilik Fakültesi • Spor Bilimleri Fakültesi • Fen Fakültesi • Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi • Su Ürünleri Fakültesi • Güzel Sanatlar Fakültesi • Manavgat Sosyal ve Beşeri Bilimler Fak. • Tıp Fakültesi • Hemşirelik Fakültesi • Manavgat Turizm Fakültesi • Turizm Fakültesi • Hukuk Fakültesi • Mimarlık Fakültesi • Uygulamalı Bilimler Fakültesi • İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi • Mühendislik Fakültesi • Ziraat Fakültesi • Enstitüler: • Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü • Güzel Sanatlar Enstitüsü • Sağlık Bilimleri Enstitüsü • Fen Bilimleri Enstitüsü • Eğitim Bilimleri Enstitüsü • Sosyal Bilimler Enstitüsü • Prof. Dr. Tuncer Karpuzoğlu Organ Nakli Enstitüsü • Yüksekokullar • Yabancı Diller Yüksekokulu • Antalya Devlet Konservatuvarı • Meslek Yüksekokulları • Adalet Meslek Yüksekokulu • Göynük Mutfak Sanatları M.Y.O. • Sağlık Hizmetleri M.Y.O. • Demre Dr. Hasan Ünal M.Y.O. • Korkuteli M.Y.O. • Serik Gülsün Süleyman Sural M.Y.O.

	Elmalı M.Y.O. Kumluca M.Y.O. Sosyal Bilimler M.Y.O. Finike M.Y.O. Manavgat M.Y.O. Teknik Bilimler M.Y.O. • Uygulama ve Araştırma Merkezleri (57 adet) ile Sürekli Eğitim Merkezi
--	---

Üniversitede 2021 yıl sonu itibariyle akademik ve idari personel sayısı toplam 7.361'dir. Bu personelden 2.826 kadrolu akademik personel, 25 yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 1.661 idari personel, 558 sözleşmeli idari personel ve 2.291 işçi kadrosunda idari personel bulunmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

	Dolu	Boş	TOPLAM
Genel İdari Hizmetler	690	287	977
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	679	312	991
Teknik Hizmetleri Sınıfı	179	40	219
Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı	3	1	4
Avukatlık Hizmetleri	4	2	6
Din Hizmetleri Sınıfı	1	-	1
Yardımcı Hizmetli	105	68	173
TOPLAM	1.661	710	2.371

Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli	
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı	Yarı zamanlı
Profesör	519	151	670	519	-
Doçent	322	62	384	322	-
Dr. Öğretim Üyesi	502	118	620	502	-
Öğretim Görevlisi	659	91	750	659	-
Araştırma Görevlisi	824	199	1.023	824	-
TOPLAM	2.826	621	3.447	2.826	-

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi

için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 801.167.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 234.568.759,52 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 1.035.735.759,52 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %89,00'u yani 921.799.630,71 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yıl sonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	533.880.000,00	583.214.935,00	574.106.828,63	98,43	62,28
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	88.487.000,00	98.081.600,00	95.031.072,88	96,89	10,31
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	54.242.000,00	134.968.012,52	68.838.547,86	51,00	7,47
05-Cari Transferler	28.953.000,00	112.733.212,00	111.876.887,24	99,24	12,14
06-Sermaye Giderleri	95.605.000,00	106.738.000,00	71.946.294,10	67,40	7,80

TOPLAM	801.167.000,00	1.035.735.759,52	921.799.630,71	89,00	100
---------------	-----------------------	-------------------------	-----------------------	--------------	------------

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri toplam ödeneğe göre %89,00 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet alım giderlerinde başlangıç ödeneği 54.242.000,00 TL olup, yıl sonu gerçekleşmesi 68.838.547,86 TL'dir. Mal ve hizmet alım giderlerinde başlangıç ödeneği %26,91 oranında aşılmıştır. Personel giderleri için toplam ödenek 583.214.935,00 TL olup, bu ödeneğin %98,43'ü harcanmıştır.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Destekleri, Erasmus Değişim Programı, Mevlana Değişim Programı, Farabi Değişim Programı, AB hibe işlemleri olmak üzere 2021 yılı içinde toplam 25.584.977,45 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	26.975.000,00	31.896.439,66	118,24	3,62
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	747.069.000,00	802.689.600,30	107,45	90,99
05-Diğer Gelirler	27.123.000,00	47.541.884,91	175,28	5,39
TOPLAM	801.167.000,00	882.127.924,87	110,11	100

Buna göre 2021 yılında bütçe gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı %110,11 seviyesinde olmuştur. Bütçe tahminine göre teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde %18,24 oranında, diğer gelirlerde %75,28 oranında, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler de ise %7,45 oranında bir artış gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirleri ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	420.508.146,00	476.929.549,00	574.106.828,63	13,42	20,37
SGK Devlet Prim Giderleri	69.044.017,00	79.379.566,00	95.031.072,88	14,97	19,72
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	53.650.825,00	45.516.875,00	68.838.547,86	-15,15	51,24
Faiz Giderleri	0	0	0	-	-
Cari Transferler	21.191.154,00	24.438.780,00	111.876.887,24	15,33	357,78
Sermaye Giderleri	76.423.111,00	65.861.234,00	71.946.294,10	-13,82	9,24
Sermaye Transferleri	0	0	0	-	-
TOPLAM	640.817.253,00	692.126.004,00	921.799.630,71	8,01	33,18

2021 yılında bütçe giderleri 2020 yılına göre %33,18 oranında bir artışla 921.799.630,71 TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0	0	0	-	-
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	36.607.891,00	27.650.873,66	31.896.439,66	-24,47	15,35
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	618.079.974,00	676.024.636,55	802.689.600,30	9,37	18,74
Diğer Gelirler	28.033.749,00	57.845.144,04	47.541.884,91	106,34	-17,81
Sermaye Gelirleri	0	0	0	-	-
TOPLAM	682.721.614,00	761.520.654,25	882.127.924,87	11,54	15,84
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	4.127.097,00	3.969.329,84	1.284.211,93	-3,82	-67,65
NET TOPLAM	678.594.517	757.551.324,41	880.843.712,94	11,64	16,28

2021 yılında bütçe gelirleri 2020 yılına göre %16,28 oranında bir artışla 880.843.712,94 TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 999.337.864,86 TL, indirim, iade, iskonto toplamı 1.284.211,93 TL, faaliyet gideri ise 1.124.527.637,41 TL olan Üniversitenin, 2021 yılını 125.189.772,55 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı	Net Gelir	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu
1.124.527.637,41	1.000.622.076,79	1.284.211,93	999.337.864,86	-125.189.772,55

Akdeniz Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Akdeniz Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2021 yılını 217.185.705,51 TL tutarında dönem karı ile kapatmıştır.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknokent bulunmaktadır. Bu Teknokent; 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun 4'üncü maddesine göre, 30 Nisan 2004 tarihli ve 25448 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7127 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesi (a) fıkrası ile Akdeniz Üniversitesi Batı Akdeniz Teknokent Geliştirme Bölgesi olarak tespit edilen alanda, 4691 sayılı Kanunla 1 Ocak 2005'te faaliyete geçen Antalya Teknokent Yönetici ve İşletici AŞ'dir. Her bir hisse tutarı 100.000 TL'lik 43 hisse karşılığı sermayesi 4.300.000 TL olan Teknokent AŞ'ye Akdeniz Üniversitesi 2.000.000 TL sermaye ile % 46,51 (20/43) oranında ortaktır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak altı adet iktisadi işletme/sosyal tesis işletmesi bulunmakta olup, 2021 yılı faaliyet gelirleri toplamı 23.209.184,72 TL, faaliyet giderleri toplamı 24.945.222,97 TL'dir. Dönem olumsuz faaliyet sonucu 1.736.038,25 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumda iç kontrol sisteminin etkin bir şekilde kurulması ve uygulanmasının sağlanması amacıyla Akdeniz Üniversitesi Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yayımlanmıştır. Ancak uygulama aşamasında eksiklikler bulunmaktadır. Kurum yönetimi ve çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik olarak, iç kontrol sistemi konusunda hazırlanan İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hakkında üst yönetim tarafından çalışanlara bilgi verilerek duyuru yapıldığı, iç kontrol sistemi, işleyişi ve iç kontrolle ilgili her türlü düzenleyici işlemler hakkında bilgilendirme faaliyetlerinin yürütüldüğü görülmüştür. Eylem planında merkez taşra ayrımı yapılmamış ancak, akademik ve idari birimler olarak eylemler belirlendiğinden taşra (ilçelerdeki okullar) birimleri de kapsama alınmıştır. Döner sermayeli işletmeler için eylemler belirlenmemiştir.

Kurum organizasyon yapısında görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir ancak, uygulamada yetersizlikler bulunmaktadır. İş akış süreçleri henüz belirlenmemiştir. Yetki devri ve sınırları yazılı olarak belirlenmiştir ve etkin şekilde uygulanmaktadır. İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almaktadır. İdarenin misyonu, vizyonu, stratejik amaç ve hedefleri, stratejik planda yazılı olarak

belirlenmiş, birim yöneticileri ve personeline duyuru yapılmış olup, üniversite web sayfasında yayınlanmaktadır.

Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Ancak uygulama aşamasında eksiklikler bulunmaktadır. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir. Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmış olmakla birlikte uygulama aşamasında eksiklikler bulunmaktadır. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları da başlatılmış olup uygulamada eksiklikler bulunmaktadır.

İlgili personellerin katkılarıyla hazırlanan stratejik plan ve performans programı içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Kurumun bütçesi, performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir. İdare Faaliyet Raporu mevzuatta öngörülen süre içerisinde yayınlanmış olup faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler İdare Faaliyet Raporunda gösterilmekte ve duyurulmaktadır.

İdare tarafından kurumsal riskler belirlenmiştir ancak iç kontrol riskleri henüz belirlenmemiş ve risklerin değerlendirmesi yapılmamıştır. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri tespit edilmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur. Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi kurulmuştur.

Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiştir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. İdarenin tüm birimlerinin katılımıyla yılda en az bir kez iç kontrol sistemi değerlendirmesi yapılmalı ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmalıdır ancak söz konusu süreç tam katılımı uygulanmamaktadır. İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları izlenmesi, planın revize edilmesi çalışmalarının takibi ve raporlanması ile ilgili uygulamalar mevcut olmakla birlikte yeterince etkin değildir.

Kurumda 7 tane iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 6 tanesi doludur. İç denetim birimi, iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları yürütmektedir. Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzalamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Akdeniz Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Hatalı Kullanılması

Tek bir muhasebe birimi bulunan ve özel bütçeli bir kamu idaresi niteliği taşıyan Üniversitede, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne göre hiç kullanılmaması gerekirken 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının niteliğini açıklayan 364’üncü maddesinde; aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin, birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik’in 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının işleyişini açıklayan 365’inci maddesinde; bu hesabın hangi işlemler için kullanılacağı sayılmış olup, tek

bir muhasebe birimi bulunan özel bütçeli kamu idarelerinin, adı geçen hesabı kullanmalarına cevaz veren bir hükme yer verilmemiştir.

511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının, aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılacağı, mevzuatın amir hükmü olmasına rağmen bu hesabın, Üniversitenin kendi harcama birimleri arasında kullanıldığı görülmüştür.

Yine Yönetmelik'in 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden 366'ncı maddesinde; bu hesabın alacak ve borç tarafına yapılacak kayıtların, hangi şartların gerçekleşmesi hâlinde mümkün olduğu açıklanmıştır. Ayrıca aynı maddenin (a) bendinin on beşinci ve (b) bendinin on dördüncü fıkralarında ise; dönem sonu itibarıyla hesabın bakiye vermesi halinde bakiyenin, 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Öte yandan Yönetmelik'in 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren "Hesaba İlişkin İşlemler" başlıklı 372'nci maddesinde; malî yıl sonu itibarıyla muhasebe birimlerinde bu hesaba kaydedilen tutarların, Bakanlıkça merkezde birleştirileceği, birleştirme sonucu, hesabın borç veya alacak bakiyesi vermesi durumunda ise hesabın denkleğinin sağlanması amacıyla Bakanlıkça merkezde ve yerinde gerekli incelemeler yapılacağı ifade edilmiştir.

Bu nedenle de 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabının bakiye vermemesi gerekmektedir. Bu hesabın bakiye vermesi halinde bilançoda yer alan tutar kadar bir devir hatası olduğu anlaşılacaktır.

Her ne kadar söz konusu işlemler, Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilgi Sistemi (BKMYs) ile ilgili 20.12.2017 tarihli ve 27345 sayılı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısına istinaden yapılmış ve 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı, birimler arası taşınır aktarma işlemleri sırasında BKMYs tarafından otomatik olarak çalıştırılmış olsa da; muhasebe birimleri arasındaki değer hareketlerini (karşılıklı artış ve azalışları) ve bunun neden olduğu mali tablolardaki etkiyi ifade etmek için kullanılan 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının, tek bir muhasebe birimi olan ve harcama birimleri arasındaki değer hareketleri nedeniyle mali tablolarında herhangi bir varlık azalışına ya da artışına maruz kalmayan bir Kamu İdaresi için kullanılması mümkün görülmemektedir.

Bu itibarla; mizan cetvelinde bakiye vermemesi gereken 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabının, yıl sonu mali tablolarında 949.743,15 TL bakiye verdiği; bu durumun, mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Ekonomik Değer Taşıyan Bilgisayar Yazılımı ve Elektronik Sertifika Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Akdeniz Üniversitesince kullanma ve yararlanma hakkı ve yetkileri veren bazı bilgisayar yazılımı ve elektronik sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmediği belirlenmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının işleyişini açıklayan 195'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan bu hesaba borç, varsa kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya ilgili diğer hesaplara alacak, diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği (Sıra No:47)' nin "Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar" başlıklı 3'üncü maddesinde; 260 Haklar Hesabının amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar arasında yer aldığı ve Tebliğ'in 1 numaralı ekinde de bu hesaba %100 oranında amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Buna göre bilgisayar yazılımı, patent, lisans, elektronik sertifika gibi ekonomik değer taşıyan hakların, 260 Haklar Hesabında izlenmesi ve yıl sonlarında %100 amortisman ayrılması gerekmektedir. Ancak Üniversite tarafından 2021 yılı içerisinde alımı gerçekleştirilen 425.189,71 TL tutarındaki bilgisayar yazılımı ve elektronik sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmediği, doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek kayıtlardan çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Bilgisayar yazılımı ve elektronik sertifika alımlarının mali tablolarda yer alması için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 260 Haklar Hesabının ve 268 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının 425.189,71 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 3: Kullanılma İmkânı Kalmayan Maddi Duran Varlıkların Gider Olarak Kaydedilmesi

Akdeniz Üniversitesi'nde kullanılma imkânını yitiren maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesi ve mali tablolarda gösterilmesi yerine gider yazılarak kayıtlardan çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının işleyişini açıklayan 186'ncı maddesinde; yıl sonlarında maddi duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının niteliğini açıklayan 214'üncü maddesinde; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Yine Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının işleyişini açıklayan 215'inci maddesinde; kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak, ayrılmış olan amortisman tutarının ise 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Buna göre maddi duran varlıklar için dönem sonlarında ayrılan amortisman tutarları 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilecektir. Maddi duran varlığın faydalı ömrünü tamamlaması durumunda ise ilgili maddi duran varlık 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, maddi duran varlığın niteliğine göre 253 Tesis Makine ve Cihaz Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabı, veya ilgili diğer hesaplara alacak, birikmiş olan amortisman tutarları da 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilecektir.

Üniversite tarafından 2021 yılı içerisinde kullanılma olanağını yitiren 2.514.216,72 TL tutarındaki maddi duran varlık, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına kaydedilmeksizin doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilmiştir. Ancak

2.514.216,72 TL tutarındaki maddi duran varlığın 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesi ve mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

Kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların mali tablolarda yer alması için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 630 Giderler Hesabının 2.514.216,72 TL fazla, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının ise bu tutar kadar az görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 4: Tahsisli Kullanılan Taşınmazlara İlişkin Kayıtların Yapılmaması

Akdeniz Üniversitesi tarafından tahsisli kullanılan bazı taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabının niteliğini açıklayan 171'inci maddesinde; arazi ve arsalar hesabının, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişini açıklayan 172'nci maddesinde; tahsise konu edilen arazi ve arsaların, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Özel Bütçeli Kurumlar Detaylı Hesap Planı incelendiğinde kamu idaresince tahsis edilen arazi ve arsaların 250.02 Arazi ve Arsalar Hesabı ve 500.11 Net Değer (Tahsis Edilen Taşınmazlar) detay kodlarında, kamu idaresince tahsisli kullanılan arazi ve arsaların ise 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabı ve 500.12 Net Değer (Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) detay kodlarında muhasebeleştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

2019 yılında Kemer Belediyesi tarafından Üniversiteye tahsis edilen 421.800,00 TL tutarındaki Kemer Sualtı Araştırma Merkez Binası Arsasının muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir. Üniversite tarafından tahsisli kullanılan 421.800,00 TL tutarındaki taşınmazın 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabına (Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 500.12 Net Değer Hesabına (Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) alacak olarak kaydedilmesi gerekmektedir.

Tahsisli kullanılan taşınmazların mali tablolarda yer alması için kullanılması gereken hesabın kullanılmaması, mali tablolarda 250.03 Arazi ve Arsalar Hesabının (Tahsisli

Kullanılan Taşınmazlar) ve 500.12 Net Değer Hesabının 421.800,00 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

Bulgu üzerine gerekli düzeltme işleminin yapıldığı İdarece belirtmekle birlikte bu durum 2021 mali tablolarını etkilememektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İhale Kapsamında Alınan Nakit Teminatların Yasal Süresi Sona Ermesine Rağmen İlgilisine İade Edilmemesi veya Hazineye Gelir Kaydedilmemesi

Akdeniz Üniversitesi tarafından ihale edilen mal, hizmet ve yapım işleri kapsamında alınan nakit teminatların yasal süresinin sona ermesine rağmen ilgisine iade edilmediği ya da hazineye gelir kaydedilmediği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İade edilemeyen teminatlar" başlıklı 14'üncü maddesinde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağı ve bankasına iade edileceği, teminat mektubu dışındaki teminatların ise süresinin bitiminde Hazineye gelir kaydedileceği belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının işleyişini açıklayan 258'inci maddesinde ise; bu hesapta kayıtlı nakdi teminatlardan 4735 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesine göre Hazine hesaplarına aktarılacak olanlar bu hesaba borç, 333 Emanetler Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmektedir.

Buna göre ihale kapsamında alınan nakit teminatlardan iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen alınmayan teminatların Hazineye gelir kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak Üniversite tarafından nakit teminatların süresinin dolduğu halde ilgisine yazılı uyarıda bulunulmadığı, süresi dolan nakit teminatların Hazineye gelir kayıtlarının da yapılmadığı belirlenmiştir.

Belli bir süreyi dolduran nakit teminatların mali tablolarda görünmesi için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 330/430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı ile 102 Bankalar Hesabının olması gerekenden fazla, 333 Emanetler Hesabının ise olması gerekenden eksik görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 2: Genel Sarf Malzemelerinin Kullanıma Verilmeden Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Akdeniz Üniversitesi fakültelerinde yapılan ambar denetimlerinde, genel sarf malzemelerinin kullanıma verilmeden ambara girdi çıktı yapılarak doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinde; kamu idarelerince, bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu, taşınır kayıtlarının harcama birimleri itibariyle yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı, her bir kaydın belgeye dayanması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 13'üncü maddesinde ise; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşınırın ölümü gibi yok olma hallerinde ise çıkış kaydı yapılacağı belirtilmiştir.

Yine Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 30'uncu maddesinde; 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin muhasebe birimine gönderilmeyeceği, bunun yerine genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibariyle, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin II' nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesinin, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderileceği hüküm altına alınmıştır.

Örneklem olarak seçilen Akdeniz Üniversitesi fakültelerine ait 30 ambar üzerinde yapılan fiili/fiziki incelemede, 11 ambarda tüketim malzemelerinin teslim alındığı ve giriş kayıtlarının yapıldığı tarihten hemen sonra çıkış kayıtlarının yapıldığı, KBS kayıtlarında

tüketim ambarlarının “sıfır” (0) olarak görüldüğü ancak ambarlarda çok fazla miktarda tüketim malzemesinin bulunduğu belirlenmiştir.

Bu durum Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine aykırılık teşkil etmekte olup 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının kaydi durumu ile fiili durumu arasında uyumsuzluğa neden olmakta ve taşınırların takibi ile muhafazasını güçleştirmektedir.

Tüketim malzemelerinin fiili durumu ile kayıtlı tutarları arasında ortaya çıkan bu uyumsuzluğun Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine uygun işlem tesis edilerek giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

İdarece bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 3: Taşınır Ambarlarında Fiilen Kullanılmaz Hale Gelen Malzemelerin Bulunması

Akdeniz Üniversitesi fakültelerinde yapılan ambar denetimleri sonucunda genel sarf malzemelerinden bazılarının iki yıllık raf ömürlerini tamamladığı, dolayısıyla artık kullanılamaz hale geldiği belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu oldukları üçüncü fıkrasında ise; kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmekle, gerekli bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmakla sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında; taşınır kayıt yetkililerinin ambarlarında kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklardan sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in 27'nci maddesinin birinci fıkrasında; tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı

taşının ölmesi halinde, “Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı” ve “Taşınır İşlem Fişi” düzenlenerek kayıtlardan çıkarılacağı üçüncü fıkrasında; birinci fıkrada belirtilen hallerde kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik olup olmadığı araştırılarak 5’inci madde hükmüne göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Örneklem olarak seçilen Akdeniz Üniversitesi fakültelerine ait 30 ambar üzerinde yapılan fiili/fiziki incelemede genel sarf malzemelerinin son kullanım tarihi kontrolü yapılmıştır. Sarf malzemeleri genelde 2 yıllık raf ömürlerine sahip olup bu sürenin sonunda kullanılma imkânını kaybeden pek çok temizlik ve boya malzemeleridir.

Yapılan incelemede 3.500 Litre genel sarf malzemesinin iki yıllık raf ömürlerini çoktan tamamladıkları, dolayısıyla artık kullanılamaz hale geldikleri, raf ömürlerini tamamlamış sarf malzemelerinin uzun süredir ambarlarda bekletildiği tespit edilmiştir.

Bu hususlar Taşınır Mal Yönetmeliği’nin ilgili hükümlerine aykırılık teşkil ettiğinden yüklenici ile imzalanan mal alımına ilişkin sözleşmelerin “Diğer Hususlar” başlıklı maddesine ek bir maliyet talep edilmemesi şartıyla kullanım süresi dolan veya dolmak üzere olan taşınırların daha uzun miadlı olanlarla değiştirilmesi hükmü eklenmesinin uygun olacağı ve etkin bir stok yönetimi işletilerek uzun sürede tüketilen malzemelerin çok sayıda satın alınmaması veya kullanılmayan malzemelerin başka birim veya diğer idarelerin ihtiyaçlarında kullanılmasının temini gerektiği değerlendirilmektedir.

İdarece bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 4: Fiziki Ambar Denetimlerinde Noksan ve/veya Fazlalık Tespit Edilmesi

Fiziki ambar denetimleri kapsamında yaptırılan örnekleme sayımlarda, kayıtlara göre, mevcut mal miktarlarında bazı kalemlerde yüksek miktarda noksan ve/veya fazlalık tespit edilmiştir. Dolayısıyla 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının doğru, denk ve güvenilir olmadığı değerlendirilmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin 5’inci maddesi gereğince harcama yetkilileri, taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur. Adı geçen Yönetmelik’in 6’ncı maddesi gereğince taşınır kayıt yetkilisi, ambarlarında kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklardan sorumludur.

Öte yandan aynı Yönetmelik'in 27'nci maddesi gereğince tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı taşının ölmesi halinde, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılması sağlanır.

Bununla beraber yapılan sayım sonucunda fazla bulunan taşınırlar, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Sayım fazlası taşınırların giriş kaydedilmesinde; söz konusu taşınırla aynı nitelikte son bir yıl içinde girişi yapılan taşınır varsa bu değer, aksi halde değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek değer esas alınır.

Tespit edilen noksan ve/veya fazlalıkların nedeni araştırılarak belirtilen mevzuat hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Kamu İdaresince bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 5: Taşınır Ambarlarında Düzenli Fiziki Sayımın Yapılmaması

Akdeniz Üniversitesi fakültelerinde yapılan ambar denetimleri sonucunda ambarların büyük çoğunluğunda dönem sonu ve görevlilerin değişmesinde fiili ve fiziki olarak sayım yapılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının adı geçen Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu oldukları üçüncü fıkrasında ise; kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmekle, gerekli bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmakla sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yine Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımının yapılacağı; taşınır sayımlarının harcama yetkilisince, kendisinin veya

görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından tutanakla yapılacağı belirtilmiştir.

Örnekleme olarak seçilen Akdeniz Üniversitesi fakültelerine ait 30 ambar üzerinde yapılan incelemede; taşınır kayıt yetkililerinin değişmesinde veya yıl sonlarında yapılması gereken sayımların fiili/fiziki olarak yapılmadığı veya KBS sistemlerinden alınan listelerin masa başında imzalanarak sayım yapılmış gibi işlem tesis edildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine uygun şekilde görevlilerin değişmesinde ve dönem veya yıl sonlarında harcama yetkilisi veya harcama yetkilisinin görevlendireceği kamu personelinin başkanlığında bir sayım komisyonu oluşturularak fiili ve fiziki şekilde taşınırların sayım ve ölçümlerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 6: Sağlık Bakanlığı Tarafından Şartlı Bağışlanan Taşınırların Doğrudan Giderleştirilmesi

Sağlık Bakanlığı tarafından Akdeniz Üniversitesi'ne önceki yıllarda şartlı bağışlanan 300 adet bisikletin muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 39'uncu maddesinde; şartlı bağış ve yardımların alındıklarında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara kaydedileceği belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 182'nci maddesinde; şartlı bağış ve yardım olarak elde edilen demirbaşların 255 Demirbaşlar hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Akdeniz Üniversitesi ile Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü arasında 2016 yılında imzalanan protokol ile Halk Sağlığı Müdürlüğüne Akdeniz Üniversitesine 300 adet bisiklet bağışlandığı tespit edilmiştir.

Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından şartlı olarak bağışlanan taşınırların 2017 yılında 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabına borç kaydedilerek kayıtlara alındığı, yıl sonunda ise 630 Giderler hesabına kaydedilerek kayıtlardan düşürüldüğü tespit edilmiştir. Söz konusu husus 255 Demirbaşlar Hesabının fiili durumu ile kaydi durumu arasında uyumsuzluğa neden olmaktadır.

Bu durumun, muhasebe kayıtlarının ilgili düzenlemelere uygun şekilde gerçekleştirilmesi suretiyle giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince 254 Taşıtlar Hesabının 01.07.01 Motorsuz Kara Taşıtları ekonomik koduna dayanıklı taşınır kayıtlarının yapılabilmesi için çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir.

BULGU 7: Yapım İşleri Genel Şartnamesine Aykırı Olarak Rayiç Belirlenmesi

Akdeniz Üniversitesince ihale edilen bazı yapım işlerinde sözleşmede olmayan iş kalemleri için Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ne aykırı şekilde rayiç belirlendiği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 22'nci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılır.”

denilmiştir.

Yine adı geçen Şartnamenin üçüncü fıkrasında;

“İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.”

ifade edilmektedir.

Oda Muamelat Yönetmeliği'nin 35'inci maddesinde ise Odalar veya bunların şubelerinin rayiç tespitini yapmaya yetkili oldukları, rayiç tespitinin yazılı talep üzerine yapılacağı, talepte bulunanların mal veya hizmetin fiyatını etkileyebilecek hususları da açıkça yazmaları gerektiği belirtilmektedir.

Örnekleme olarak seçilen Akdeniz Üniversitesi Hastane Büyük Onarım İşini incelenmiş olup sözleşmede olmayan iş kalemleri için piyasadan alınan proforma faturalar ile rayiç belirlendiği, söz konusu faturaların hiçbirinde ticaret ve sanayi odası onayının bulunmadığı belirlenmiştir.

Ayrıca iş kalemleri için piyasadan proforma fatura alınarak belirlenen rayiçlerin, rayici etkileyebilecek hususlar dikkate alınmaksızın bir birim miktar üzerinden belirlendiği, ancak bu iş kalemlerinin birden fazla miktar üzerinden hakedişe dâhil edildiği tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin belirtilen hükümlerine uyarlı hareket edilerek ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylı yerel rayiçlerin kullanılması ve miktar arttıkça pazarlık avantajı oluşacağından yerel fiyatlara dayalı rayiç belirlenirken imalat miktarıyla orantılı şekilde belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 8: Yapım İşlerinde Yüklenicilerin İdareden Onay Almadan Alt Yüklenici Çalıştırması

Yapım işlerinde yüklenicilerin İdareden onay almadan alt yüklenici (taşeron) çalıştırdığı tespit edilmiştir. İdarenin ise, izinsiz çalıştırılan alt yüklenicilerin gerçek sayıları ile imzaladıkları toplam sözleşme miktar ve tutarlarının ne olduğunun, SGK İl Müdürlüğüne yapılacak mutabakat yazışması ile netleştirmediği tespit edilmiştir.

Alt yüklenicilerin çalıştırılması ve sorumluluklarını düzenleyen YİĞŞ'nin 20'nci maddesinin (08/08/2019-30856 R.G./26 nci md ile) değişik üçüncü fıkrası gereği; işin tamamı alt yüklenicilere yaptırılamayacağı gibi işin niteliğinden kaynaklanan sebeplerle veya teknik zorunluluklar nedeniyle ihale dokümanında farklı oranlar belirlenmesi durumu hariç, tek bir alt yükleniciye yaptırılacak iş bölümlerinin toplam bedeli sözleşme bedelinin %30'unu; alt yüklenicilere yaptırılacak işlerin toplam bedeli ise sözleşme bedelinin %50'sini geçemez. Ayrıca ihale yasaklıları ile ilgili işin ihalesine katılan istekliler o işin alt yüklenicisi de olamazlar.

Bazı yüklenicilerin İdare onayı almadan doğrudan SGK'ya başvurarak yüklenimindeki iş için alt yüklenici dosyası açtırdıkları ve alt yüklenici çalıştırdıkları bilinmektedir. Örnek olarak seçilen Akdeniz Üniversitesi Hastanesi Büyük Onarım İşinde, alt yüklenici onayı alınmadan ilgili iş kapsamında 15 adet alt yüklenici çalıştırıldığı SGK'ya yapılan yazılı başvuru

üzerine tespit edilmiştir. Bu yolla yüklenici firmanın imzaladığı sözleşme gereğince yapacağı imalat nispetinde ödemesi gereken asgari prim tutarını, alt yüklenicilere paylaştığı anlaşılmaktadır. İdare onayı alınmadan SGK'ya alt yüklenici dosyası açılan 15 alt yüklenicinin ihale yasaklısı olmadıkları ve ilgili ihaleye de istekli sıfatıyla teklif vermediği tespit edilmiştir.

2021 Mali Yılı içinde geçici kabulü yapılanlar da dâhil devam eden tüm yapım işlerinde çalışan alt yüklenicilerin toplam sayısını ve ilgili alt yüklenici sözleşmelerini SGK İl Müdürlüğü'nden yazışma ile temin edilerek mevzuatın belirlediği sınırların geçilip geçilmediği, bu kapsamda çalışan alt yüklenicilerin ihale yasaklısı olup olmadıkları, ilgili ihaleye istekli sıfatıyla teklif verip vermedikleri, alt yüklenicilerle imzalanan sözleşmeler üzerinden alınması gereken damga vergisinin Vergi İdaresine ödenip ödenmediği hususlarında kontrol sağlanması ve vergisi ödenmemiş olanlar için ödenmesinin temini maksadıyla Vergi İdaresine bildirimde bulunulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak İdarenin, bundan böyle SGK İl Müdürlüğüne yapacağı dönemsel yazışmalar ile, izinsiz çalıştırılan alt yüklenicilerin bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi yerinde olacaktır.

İdarece bulgu kapsamında işlem tesis edildiği ve bu çerçevede 2021 mali yılı içinde geçici kabulü yapılanlar da dâhil devam eden tüm yapım işlerinde çalışan alt yüklenicilerin toplam sayısı ve ilgili alt yüklenici sözleşmelerinin SGK Antalya İl Müdürlüğünden yazışma ile temin edildiği ve mevzuatın belirlediği sınırların geçilmediğinin tespit edildiği; ayrıca işe ait sözleşme kapsamında çalışan alt yüklenicilerin ihale yasaklısı olmadıkları, ihaleye istekli sıfatıyla teklif vermediklerinin de belirlendiği; ilgili yüklenicilere alt yüklenicilerle imzalanan sözleşmeler üzerinden damga vergisinin Vergi İdaresine ödenip ödenmediği hususunda yazı yazılmış olduğu ve cevaplarının beklendiği; SGK Antalya İl Müdürlüğüne, Yapı İşleri Daire Başkanlığı uhdesinde devam eden işlerde İdarenin onayı olmaksızın alt yükleniciler için iş yeri dosyası açılmaması gerektiğinin bildirildiği ve bundan sonraki süreçte, sözleşmesi imzalanacak işlere ilişkin SGK Antalya İl Müdürlüğüne yazılacak iş yeri bildirim yazılarında, İdarenin onayı olmaksızın alt yüklenici dosyası açılmaması hususunun bildirileceği ifade edilmiştir.

BULGU 9: Yerine Getirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre doğrudan temin ile gerçekleştirilen bakım, onarım ve yenileme kapsamındaki hizmet ve

yapım işlerinin incelenmesi sonucunda; alım yapılan ve yapımı belirli bir süreyi gerektiren soğutma-ısıtma sistemleri bakım onarımları, fiber optik kablolama, data altyapısı tadilatı, su tesisatı, boru yenileme işleri, mekanik sistemler elektrik altyapısı kurulumu, besleme hattı onarımı ile çeşitli bakım onarım tadilat işlerinde sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22.1.1.3. maddesi gereğince alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunludur. Doğrudan temin kapsamında imzalanacak sözleşmelerin birebir tip sözleşme olması zorunlu olmayıp daha özet ve rafine hükümler içeren bir metin olması mümkündür.

Doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren hizmet ve yapım işlerinde işin idare tarafından belirlenen koşullarda ve özelliklerde yapılmasını garanti altına almak, kamu kaynaklarının daha etkin kullanımını ve işin kontrolünü sağlamak ve ilgili işten doğabilecek hukuki ihtilafların önüne geçmek için, mevzuatın zorunlu kıldığı sözleşmelerin düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 10: Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırmasının Mevzuata Uygun Yapılmaması

Yapılan denetimlerde 4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnotlarında öngörüldüğü şekilde piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinde; 04.03.2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere "4734 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form" un yer aldığı belirtilmiştir. Buna göre ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı şekilde ortaya koyulacağı, Kanun'un 22'nci maddesinin ilgili bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebepler detaylı olarak yazılacağı, bunlara ilişkin belgelerinde anılan forma ekleneceği belirtilmiştir. Ayrıca ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacağı, fiyat araştırması yapacağı, ihtiyaç

konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edeceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri forma ekleyeceği ifade olunmuştur.

Buna göre ödeme sürecinde yapılması gereken piyasa fiyat araştırması; aynı malın veya hizmetin ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere satış fiyatı, aynı mal veya hizmet daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa daha önceki alım bedelinin tedavüldeki Türk parası cinsinden ise ÜFE kullanılarak, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli TCMB Döviz Alış Kuru üzerinden güncellenmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat, ilgili tek kaynaktan istenen proforma fatura fiyatı, Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Meslek Odası'ndan ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyat ve ilgili tek kaynağın internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınarak yapılır.

Uygulamada ödeme bedeli belirlenirken sadece alım yapılacak tek kaynağın proforma faturası dikkate alınmaktadır. Ayrıca tek kaynaktan satın alınacak mal veya hizmetin ilgili tek kaynak tarafından diğer gerçek veya tüzel kişilere satışına ilişkin faturalara yansıyan fiyatlar, ilgili tek kaynağın internette veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi, diğer kamu/özel kurumlar da dâhil daha önce alım yapılmış ise TÜFE veya döviz cinsinden güncellenen fiyatlar ve ticaret/sanayi odalarından fiyat soruşturulması yoluyla elde edilen fiyatların dikkate alınmadığı tespit edilmiştir. Oysa tek kaynaktan alım yapılırken aynı mal ya da hizmeti satın alan diğer gerçek ve tüzel kişilerin ödediği bedeller kıyaslanarak piyasa fiyat araştırması yapılması mevzuatın gereğidir.

Mevzuatın öngördüğü biçimde piyasa fiyat araştırması yapılmaması sonucunda ilgili tek kaynaktan sağlanan mal ve hizmetler için her bir idareye farklı fiyatlar teklif edilmesine ve gerçekte olması gerekenden daha yüksek bedel ödenmesine neden olunacağı değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince bulgu kapsamında işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

BULGU 11: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Yapılan incelemede 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile doğrudan temin yoluyla parasal limit dâhilinde yapılan bazı alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Tebliği'nin 'Teyit İşlemleri' başlıklı 30.5.4. maddesi gereğince 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

Sonuç olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile doğrudan temin yoluyla parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda mevzuata uygun şekilde yasaklılık kontrolünün yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince bulgu kapsamında gerekli tedbirlerin alınması için işlem başlatılmıştır.

BULGU 12: Kiraya Verilen Alanların Tip İhale Dokümanlarında Bazı Eksikliklerin Olması

Kiralanan alanlara ait tip idari şartname, teknik şartname ve sözleşme hükümlerinin incelenmesinde; dokümanlarda bir takım eksiklikler ve birbiriyle çelişen hususların bulunduğu tespit edilmiştir.

Kiralanan alanların ihale dokümanlarında sabotaj ve yangın gibi tehlikelere karşı her türlü tedbirlerin alınması gerektiği, kaza-hırsızlık vs. nedeniyle ileri sürülebilecek tazminat iddialarından doğacak sorumlulukların kiracıya ait olduğu belirtilmekle beraber kiracının 'yangın, sabotaj, deprem, hırsızlık vb. gibi hususlar için sigorta yaptırmasını' zorunlu kılan bir hüküm öngörülmemiştir. Ayrıca kiralanan dükkân ve kafelerde kiracının yangın söndürme tüpleri ile diğer yangın söndürme ekipmanlarını hazır ve faal şekilde bulundurması gerektiğine ilişkin düzenleme bulunmamaktadır.

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik'in 60'ıncı maddesi gereğince her işyerinde acil yardım ekipmanlarının bulundurulması gerekir. Hal böyle iken kiralanan alanlara ait tip şartname ve sözleşmelerinde ihale konusu kiralık işyerlerinde 'acil yardım çantasının bulundurulması' gerektiğine ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı görülmüştür.

İhale dokümanlarında kiradaki dükkânların sevk ve idaresinin kiracılar tarafından oluşturulacak Çarşı Yönetimlerinde sağlanacağı ve kurum tarafından denetleneceği

belirtilmiştir. Ancak ilgili Çarşı Yönetimlerinde Üniversite idaresini temsilen “Kurum Temsilcisinin” yer alacağına ilişkin bir ifade bulunmamaktadır. Ayrıca ihale dokümanlarında belirtilen kurum denetiminin hangi birimlerden, hangi meslekten, kaç kişiden oluşturulacak bir denetim komisyonu marifetiyle yürütüleceği, mutlak kurum denetiminin hangi sıklıkla yapılacağı, denetimlerde aranacak belgeler ile denetim ilke ve esaslarının nelerden ibaret olduğu ve mutlak denetim dışında habersiz denetimlerin olup olmayacağı hususları açıklığa kavuşturulmamıştır.

Kiralanan alanlarda kiracı tarafından çalıştırılacak personelin adli sicil belgesinin ve sağlık raporlarının istendiği, ancak çalışanların SGK bildirimlerinin istenmediği tespit edilmiştir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun gereği olarak kayıt dışılıkla mücadele ve sigortalı yasal işçi çalıştırılmasının temini için tip ihale dokümanlarına kiralanan alanlarda çalışanların SGK bildirimleri ile prim ödemelerini gösteren belgelerin ibrazının zorunlu olduğuna yönelik düzenleme yapılması uygun olacaktır.

Öte yandan Üniversite yönetimince 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5’inci maddesi gereğince; ‘yükseköğretimde imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak önlemlerin alınması’ zorunludur. Bu çerçevede üniversitelerin ticari işletme olmadığı, öğrencilerin eğitim ve öğrenimini önceleyen kurumlar olduğu muhakkaktır. Bu meyanda kiralanacak kafe, kantin ve lokanta gibi gıda satışının yapıldığı alanların ihale dokümanlarına, bu alanlarda kiracı tarafından öğrenciye satılacak çay, simit, poğaç, tost, döner, su, ayran gibi seçilecek en az beş temel besin ürünlerinin satış bedeline üst sınır getirilerek kurumca işletilen kantinlerdeki satış bedellerini geçemeyeceğine ilişkin düzenleme yapılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak ayrıntısıyla belirtilen hususların yapılacak kiralama ihalelerinde dikkate alınarak tip şartname ve/veya sözleşmelerinde yer verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresince bundan sonra yapılacak olan kiralama ihalelerinde dikkate alınarak tip idari şartname, teknik şartname ve/veya sözleşme örneklerinin güncellenerek ihalelere çıkılacağı ifade edilmiştir.

BULGU 13: Adli Davalarda İcra Vekâlet Ücretlerinin İtiraz Süresi Sonunda Ödenerek İndirim Hakkından Yararlanılmaması

Hukuk Müşavirliği tarafından Üniversite aleyhine sonuçlanan adli davalar için öngörülen icra vekâlet ücretlerinin zamanında ödenerek ¼ indirim hakkından yararlanılmadığı tespit edilmiştir.

31.12.2014 tarih ve 29222 sayılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin Konu ve kapsam başlıklı 1'inci maddesinde; mahkemelerde, tüm hukuki yardımlarda, taraflar arasındaki uyuşmazlığı sonlandıran her türlü merci kararlarında ve ayrıca kanun gereği mahkemelerce karşı tarafa yükletilmesi gereken avukatlık ücretinin tayin ve takdirinde, Avukatlık Kanunu ve işbu tarife hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. İcra ve iflas müdürlükleri ile icra mahkemelerinde ücret başlıklı 11'inci maddesinin dördüncü fıkrasında ise; borçlunun itiraz süresi içinde borcunu ödemesi halinde tarifeye göre belirlenecek ücretin dörtte üçünün takdir edileceği belirtilmiştir.

2021 yılına ait Üniversite aleyhine sonuçlanan davalar bu kapsamda incelenmiş olup söz konusu icra vekâlet ücretlerinden bazılarının 7 günlük itiraz süresinden sonra ödendiğinden Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirtilen ¼ indirim hakkından yararlanılmadığı tespit edilmiştir.

Hukuk Müşavirliği tarafından kesin icra hesap kapağı ile birlikte muhasebe birimine yazılan ödeme yazılarında tarih de zikredilerek bu ayrıntının belirtilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 14: Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi Tarafından Yürütülmesi Gereken Süreçlerin Fakülteler Tarafından Yürütülmesi

Akdeniz Üniversitesi bilimsel araştırma projelerine ilişkin bazı iş ve işlemlerin Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından yürütülmediği tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine dayanılarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde; Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi: Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonunun sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi, bütçe ödeneklerinin özel hesaba aktarılması, özel hesaba ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesi ve yükseköğretim kurumu araştırmacılarının görev aldığı ulusal ve uluslararası organizasyonlarca

desteklenen projelerin ilgili mevzuatla belirlenen süreçlerinin yürütülmesi, izlenmesi ve üst yöneticinin bilimsel araştırma projeleri ile ilgili olarak vereceği diğer görevleri ilgili birimlerle koordine halinde yürütmekle sorumlu birim olduğu belirtilmiştir.

Üniversite araştırmacılarının görev aldığı ulusal ve uluslararası projelere ilişkin süreçlerin Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından yönetilmesi gerekmektedir. Ancak Üniversite araştırmacılarının görev aldığı TÜBİTAK, AB Projeleri, Kalkınma Ajanslarınca Desteklenen Projelere ilişkin iş ve işlemlerin BAP Koordinasyon Birimi tarafından yönetilmesi gerekirken mevzuata aykırı olarak araştırmacının kadrosunun bağlı olduğu birimlerce yönetildiği belirlenmiştir.

Bu durum proje kapsamında alımı gerçekleştirilecek mal ve malzemelerin alım süreçlerinin proje yürütücüsü araştırmacı tarafından yapılmasına, bazı mal ve malzemelerin BAP Koordinasyon Birimi'nde mevcut olmasına karşın araştırmacılarca tekrar alınmasına neden olmaktadır. Ayrıca projelerin süreçlerinin yürütülmesi görevi mevzuatla bu konuda uzmanlaşmış birim olan BAP Koordinasyon Birimi'ne verilmişken alım süreçleriyle ilgili uzman olmayan araştırmacıların bu süreci yönetmesinin riskli olabileceği değerlendirilmektedir.

Bu nedenlerle Üniversite araştırmacılarının görev aldığı ulusal ve uluslararası projelere ilişkin süreçlerin mevzuata uygun olarak BAP Koordinasyon Birimi tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresince, araştırmacılarının görev aldığı ulusal ve uluslararası projelere ilişkin süreçlerin mevzuata uygun olarak Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından yürütülmesi için gerekli çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınır Kayıt İşlemlerinin Yönetmeliğe Uygun Yürütülmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almaktadır.
Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımları İçin Sözleşme İmzalanmaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almaktadır.
Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda

			yer almaktadır.
--	--	--	-----------------

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	39
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	42
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	42
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	42
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	43
6. DENETİM BULGULARI	43
7. EKLER.....	59

KISALTMALAR

KDV	: Katma Değer Vergisi
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi
ÜFE	: Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
2. Üretilen ve Satışı Yapılan Mamullerin Stoklar Hesabına Alınmaması
3. İhale Kapsamında Alınan Nakit Teminatların Yasal Süresi Sona Ermesine Rağmen İlgilisine İade Edilmemesi veya Hazineye Gelir Kaydedilmemesi
4. Taşınır Ambarlarında Fiilen Kullanılmaz Hale Gelen Malzemelerin Bulunması
5. Taşınır Ambarlarında Düzenli Fiziki Sayımın Yapılmaması
6. Tıbbi Sarf Malzemeleri İçin Optimal Stok Seviye Belirlenmemesi
7. Tıbbi Amaçlar İçin Alınan Saf Alkolün Yapılan Seyreltmeye Uygun Şekilde Ambar Kayıtlarından Düşülmemesi
8. Fiziki Ambar Denetimlerinde Noksan ve/veya Fazla Tespit Edilmesi
9. Doğrudan Temin Limitleri Dahilinde Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Muayene Kabul İşlemlerinin Mevzuatın Öngördüğü Biçimde Yapılmaması
10. Doğrudan Temin Limitleri Dâhilinde Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Yaklaşık Maliyetin Mevzuata Uygun Şekilde Belirlenmemesi
11. Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırmasının Mevzuata Uygun Yapılmaması
12. Yerine Getirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi
13. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolü Yapılmaması
14. Bir Önceki Yıl Sözleşme Fiyatlarının Yaklaşık Maliyet Hesaplamalarına Dâhil Edilmemesi

15. Yaklaşık Maliyetin Tespitinde Aşırı Sapma Gösteren Fiyat Bildirimlerinin Değerlendirmeye Alınması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik'in değişik 2'inci maddesine göre kurulmuştur. 02.09.1999 tarihli ve 23804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet Alanı" başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

- a) Yükseköğretim Kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından istenilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetlerde bulunmak, kurslar ve hizmet içi eğitim programları hazırlamak ve uygulamak,
- b) Her türlü danışmanlık, analiz, sentez, bakım onarım, iş değerlendirilmesi ve organizasyonu yapmak, deneyle kuramsal raporlar ve bunlarla ilgili görüş ve öneriler sunmak, işletme hesapları ve fizibilite raporları hazırlamak,
- c) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her çeşit tetkik, tedavi, tahlil, ameliyat, bakım ve benzeri hizmetler yapmak,
- d) Faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere mal ve hizmet üretiminde bulunmak, elde edilen ürünlerin değerlendirilmesi, tanıtılması ve pazarlamasını yapmak, olarak belirlenmiştir.

Ayrıca 9 Şubat 2021 tarih ve 31390 sayılı Resmi Gazete'de Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik'in "Faaliyet Alanları" başlıklı 5'inci maddesinde işletmenin, eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutmak ve Üniversitenin esas faaliyetlerini aksatmamak kaydıyla;

- a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, danışmanlık ve benzeri hizmetler yapmak, kurslar açmak, seminer, konferans ve sempozyumlar düzenlemek.
- b) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak.
- c) Üniversite bünyesindeki bütün fakülte, enstitü, yüksekokul, bölüm, merkez ve rektörlüğe bağlı diğer birimlerde, bu birimlerin görev, yetki ve ilgi alanlarına giren

bilimsel faaliyetler ile bu birimlerin olağan çalışma düzeni içinde tüm mal ve hizmetleri üretmek.

- d) Üniversite ile ona bağlı birimlerde tahlil, araştırma ve uygulama yapmak ve rapor düzenlemek.
- e) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız geçici kuruluşları işletmek.
- f) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi ve organizasyonu, danışmanlık, eğitim organizasyonu, bakım-onarım yapmak ve bunlara ilişkin raporları hazırlamak.
- g) Her türlü basım ve yayım hizmetlerini yerine getirmek.
- h) Açılmış veya açılacak her türlü hizmet amaçlı işletmelerin faaliyetlerini yürütmek ve bu kapsamda yiyecek, içecek, konaklama ve benzeri hizmetler vermek.

faaliyetlerinde bulunacağı belirtilmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 işletme müdürü, 287 idari memur ve 1685 sürekli işçi hizmet vermekte olup; idari memurların ve sürekli işçilerin kadroları İşletmededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü ve 7 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerinin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 791.183.807,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2021 yılı bütçe gideri 790.762.022,90 TL, bütçe geliri ise 856.254.079,93 TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 14.209.273,05 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 179.369.647,53 TL'dir.

2021 Yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 1.079.755.771,87 TL gider toplamı 862.570.066,36 TL olan Döner Sermaye İşletmesi yıl sonu itibariyle dönemi 217.185.705,51 TL net kar ile tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, 01.05.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir Tablosu
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün banka mevduatlarından elde ettiği faiz gelirinin, gelir vergisi stopajı düşülerek net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayrisafilik ilkesi" başlıklı 54'üncü maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça gayrisafi olarak kaydedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 102 Bankalar Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın işleyişi" başlıklı 74'üncü maddesinde; banka tarafından hesaplanıp muhasebe biriminin hesabına kaydedildiği bildirilen faiz gelirlerinden tevkifat tutarları düşüldükten sonra kalan kısmın bu hesaba, faiz gelirlerinden yapılan tevkifatların vergi mükellefi olan işletmelerde 193-Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına, diğer işletmelerde "61 Satış İndirimleri" hesap grubunun ilgili hesaplarına borç, faiz gelirlerinin brüt tutarının 642 Faiz Gelirleri Hesabına alacak kaydedilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından 2021 yılı içinde elde edilen vadeli mevduat faiz gelirlerinin brüt toplamı 1.052.360,62 TL'dir. Buna göre 1.052.360,62 TL vadeli mevduat faiz gelirinin net tutarı olan 999.742,59 TL'nin 102 Bankalar Hesabında borç, tevkifat tutarı olan 52.618,03 TL'nin 612 Diğer İndirimler Hesabında borç, vadeli mevduat faiz gelirinin brüt tutarı olan 1.052.360,62 TL'nin ise, 642 Faiz Gelirleri Hesabında alacak olarak izlenmesi gerekmektedir. Ancak Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü yıl içerisinde elde etmiş olduğu faiz gelirlerini net tutar üzerinden 102 Bankalar Hesabına borç, yine net tutar üzerinden 642 Faiz Gelirleri Hesabına alacak olarak kaydetmektedir.

Vadeli mevduat faiz gelirinine ait tevkifat tutarlarının mali tablolarda yer alması için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 642 Faiz Gelirleri Hesabının ve 612 Diğer İndirimler Hesabının 52.618,03 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

Kamu İdaresi bulgu kapsamında işlem yapıldığını bildirmekle birlikte, bu durum 2021 Yılı Mali Tablolarını etkilememektedir.

BULGU 2: Üretilen ve Satışı Yapılan Mamullerin Stoklar Hesabına Alınmaması

Döner Sermaye İşletmesi Birimlerinde üretilen mamullerin stok hesaplarına alınmadan doğrudan satışının yapıldığı ve mali tablolarda da stok hesaplarının yer almadığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 152 Mamuller Hesabına ilişkin düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 131'inci maddesinde, 152 Mamuller Hesabının, üretim çalışmaları sonunda elde edilen ve satışa hazır hâle gelmiş bulunan mamullerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 152 Mamuller hesabının işleyişini açıklayan "Hesabın işleyişi" başlıklı 132'nci maddesinde ise; üretimi tamamlanan yarı mamullerin maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabına alacak kaydedileceği, maliyet dönemi sonlarında yarı mamul hesabına alınmadan doğrudan mamule dönüştürülen giderlerin bu hesaba borç, 711 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri Yansıtma, 721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma, 731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma hesaplarının mamulün üretimiyle ilgili olanlarına alacak kaydedileceği; satılan mamullerin bir taraftan maliyet bedelleri ile 152 Mamuller Hesabına alacak, 620 Satılan Mamuller Maliyeti Hesabına borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün, Ziraat Fakültesi ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu gibi birimlerinde üretim çalışmalarının yürütüldüğü ve satışa hazır mamullerin bulunduğu, ancak bu mamullerin 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Satışa hazır olan mamullerin, 151 Yarı Mamuller-Üretim Hesabına ve sonrasında 152- Mamuller Hesabına kaydedilmesi, satıldığında ise 152 Mamuller Hesabına alacak, 620 Satılan Mamuller Maliyeti hesabına borç kaydedilerek mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

Satışa hazır mamullerin ve satışı yapılan mamullerin mali tablolarda doğru olarak gösterilmesi için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 151 Yarı Mamuller-Üretim, 152 Mamuller Hesabının ve 620 Satılan Mamuller Maliyeti Hesabının eksik görünmesine neden olmaktadır.

Bununla beraber Kamu İdaresince bulgu kapsamındaki hususlarla ilgili olarak takibi yapılabilir yazar kasa alımının yapıldığı, çalışır duruma getirildiği, stok yönetimi konusunda çalışmaların devam ettiği, bundan sonraki süreçlerde Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 129'ncü maddesi hükümlerine göre 151- Yarı Mamuller-Üretim Hesabı ile aynı Yönetmelik'in 131'nci maddesi hükümlerine göre 152- Mamuller Hesabına kayıt yapılarak, satılmak üzere üretimi yapılan mamullerin anılan Yönetmelik hükümleri uyarınca ilgili hesaplara kaydedilerek takibinin sağlanacağı belirtilmiştir.

BULGU 3: İhale Kapsamında Alınan Nakit Teminatların Yasal Süresi Sona Ermesine Rağmen İlgilisine İade Edilmemesi veya Hazineye Gelir Kaydedilmemesi

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne ihale edilen mal, hizmet ve yapım işleri kapsamında alınan nakit teminatların yasal süresi sona ermesine rağmen ilgisine iade edilmediği ya da hazineye gelir kaydedilmediği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İade edilemeyen teminatlar" başlıklı 14'üncü maddesinde; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağı ve bankasına iade edileceği, teminat mektubu dışındaki teminatların ise süresinin bitiminde Hazineye gelir kaydedileceği belirtilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının işleyişini açıklayan 267'nci maddesinde; gelir kaydedilen depozito ve teminatların bu hesaba borç, 679 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Buna göre ihale kapsamında alınan nakit teminatlardan iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen alınmayan teminatların Hazineye gelir kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak Üniversite tarafından nakit teminatların süresinin dolduğu halde ilgisine yazılı uyarıda bulunulmadığı ve Hazineye gelir kayıtlarının da yapılmadığı belirlenmiştir.

Belli bir süreyi dolduran nakit teminatların mali tablolarda görünmesi için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 326 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının fazla, 679 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar Hesabının ise eksik görünmesine neden olmaktadır.

Kamu İdaresi bulgu kapsamında teminat süresi dolmuş ve firmalar tarafından teslim alınmayan nakit teminatların hazineye gelir kaydedilmesi sürecini başlattığını bildirmiştir.

BULGU 4: Taşınır Ambarlarında Fiilen Kullanılmaz Hale Gelen Malzemelerin Bulunması

Akdeniz Üniversitesi Hastane Döner Sermaye Saymanlığı ambar denetimleri sonucunda genel sarf malzemelerinden bazılarının iki yıllık raf ömürlerini tamamladığı, dolayısıyla artık kullanılamaz hale geldiği belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu oldukları üçüncü fıkrasında ise; kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmekle, gerekli bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmakla sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında; taşınır kayıt yetkililerinin ambarlarında kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklardan sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in 27'nci maddesinin birinci fıkrasında; tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı taşınırın ölmesi halinde, Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılacağı üçüncü fıkrasında; birinci fıkrada belirtilen hallerde kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlik olup olmadığı araştırılarak 5'inci madde hükmüne göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Örnekleme olarak yapılan fiili/fiziki incelemede genel sarf malzemelerinin son kullanım tarihi kontrolü yapılmıştır. Sarf malzemeleri genelde 2 yıllık raf ömürlerine sahip olup bu sürenin sonunda kullanılma imkânını kaybeden pek çok temizlik ve boya malzemeleridir.

Yapılan incelemede genel sarf malzemesi, 396 kg selülozik boya ile 224 litre antipas boyanın iki yıllık raf ömürlerini çoktan tamamladıkları, dolayısıyla artık kullanılamaz hale

geldikleri, raf ömürlerini tamamlamış sarf malzemelerinin uzun süredir ambarlarda bekletildiği tespit edilmiştir.

Bu hususların Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine aykırılık teşkil ettiğinden yüklenici ile imzalanan mal alımına ilişkin sözleşmelerin "Diğer Hususlar" başlıklı maddesine ek bir maliyet talep edilmemesi şartıyla kullanım süresi dolan veya dolmak üzere olan taşınırların daha uzun miadlı olanlarla değiştirilmesi hükmü eklenmesinin uygun olacağı ve etkin bir stok yönetimi işletilerek uzun sürede tüketilen malzemelerin çok sayıda satın alınmaması veya kullanılmayan malzemelerin başka birim veya diğer idarelerin ihtiyaçlarında kullanılmasının temini gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Taşınır Ambarlarında Düzenli Fiziki Sayımın Yapılmaması

Yapılan ambar denetimleri sonucunda ambarların büyük çoğunluğunda dönem sonunda ve görevlilerin değişmesinde fiili ve fiziki olarak sayım yapılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının adı geçen Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu oldukları üçüncü fıkrasında ise; kamu idarelerine ait taşınırların muhafazası ile görevli olan veya kendilerine kullanılmak üzere taşınır teslim edilen kamu görevlilerinin bu taşınırları en iyi şekilde muhafaza etmekle, gerekli bakım ve onarımını yapmak veya yaptırmakla sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yine Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımın yapılacağı; taşınır sayımlarının harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından yapılacağı ve sayım sonucunda tespit edilen eksik ve fazlalıklarının kayıt altına alınacağı belirtilmiştir.

Sayıştay Denetim Ekibi gözetiminde yapılan ambar sayımları sonucunda pek çok mal ve malzemenin eksik olduğu tespit edilmiş olup taşınır kayıt yetkililerinin değişmesinde veya

yıl sonlarında yapılması gereken sayımların düzenli şekilde ve fiili/fiziki olarak yapılmadığı değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine uygun şekilde görevlilerin değişmesinde ve dönem veya yıl sonlarında harcama yetkilisi veya harcama yetkilisinin görevlendireceği kamu personelinin başkanlığında bir sayım komisyonu oluşturularak fiili ve fiziki şekilde taşınırın sayım ve ölçümlerinin düzenli şekilde yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Tıbbi Sarf Malzemeleri İçin Optimal Stok Seviye Belirlenmemesi

Yapılan denetimlerde tıbbi sarf malzemeleri için asgari stok seviye miktarı belirlendiği, ancak bu malzemeler için optimal stok seviyesi belirlenmediği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesi gereğince harcama yetkilileri taşınırın etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden sorumludur. Adı geçen Yönetmelik'in 6'ncı maddesi gereğince taşınır kayıt yetkilileri stok kontrolünü yapmakla yükümlüdür.

Yapılan depo denetimlerinde bazı tıbbi sarf malzemelerinin ambar mevcutlarının, ilgili kaleme ilişkin asgari stok seviyesinin (stok devir hızının) oldukça üzerinde olduğu, her bir tıbbi sarf malzeme kalemi için optimal stok seviyesi belirlenmediği, bu durumun ise idarenin stok maliyetini artırarak döner sermaye nakit akışını olumsuz yönde etkilediği; örneğin asgari stok seviyesi 30 gün olan şeffaf eldivenin stoklarda 210 gün yetecek kadar (12.410.000 adet) bulundurulduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince konuya ilgili olarak stok programında minimum ve maksimum stok miktarlarının gösterildiği, kritik stok seviyesi, tahmini kalan süre, miadı yaklaşan ürünler, miadı dolan ürünler, yüksek riskli ilaçlar gibi pek çok bilginin aynı ekranda yer aldığı ve sonuç olarak Tıbbi Sarf Malzeme Ambarında bulunan malzemelerin stok devir hızının son iki yıl baz alındığında ortalama 5 – 5,5 olarak tespit edildiği, stokların her 2-2,5 ayda yenilediği belirtilmiştir. Oysa stok devir hızının her malzeme için sabit olmayacağı cihetle her malzeme için değişebilen optimal stok seviyesinin de belirlenmesi gerektiği açıktır.

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ve işletmenin nakit akışının olumsuz yönde etkilenmemesi için Hastane Tıbbi Sarf Malzemeleri Ambarındaki malzemeler için

minimum ve maksimum stok seviyesi ile birlikte her malzeme için değişkenlik gösteren optimal stok seviye miktarının da belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Tıbbi Amaçlar İçin Alınan Saf Alkolün Yapılan Seyreltmeye Uygun Şekilde Ambar Kayıtlarından Düşülmemesi

Tıbbi amaçlar için satın alınan % 96 derece saf alkolün hastane birimlerine verilmeden önce yapılan seyreltmeye (% 70) uygun şekilde ambar kayıtlarından düşülmediği tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesi gereğince harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur. Harcama yetkilileri taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getirir.

Hastanede yapılan denetimlerde 5 litrelik bidonlar içerisinde % 96 derece satın alınan saf alkolün hastane birimlerine % 70 dereceye seyreltilerek kullanıma verildiği, ancak kullanıma verilirken seyreltmeye uygun şekilde kayıtlardan düşülmediği; bu aşamada seyreltilen % 70'lik tam dolu 5 litrelik alkol bidonunun kayıtlardan yine 5 litre olarak çıkartıldığı, oysa yapılan seyreltmeye uygun şekilde 3,65 litre olarak çıkartılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak tıbbi amaçlar için kullanılan alkolün % 70 derece seyreltilmiş şekilde satın alınması veya yapılan seyreltmeye uygun şekilde kayıtlardan düşülmesi gereklidir.

Kamu idaresi bulgu kapsamında işlem tesis edilerek bundan böyle kullanıma verilen her 5 litre için 3,65 litre stok düşüşü yapıldığını belirtmiştir.

BULGU 8: Fiziki Ambar Denetimlerinde Noksan ve/veya Fazla Tespit Edilmesi

Fiziki ambar denetimleri kapsamında yaptırılan örnekleme sayımlarda, kayıtlara göre, mevcut mal miktarlarında bazı kalemlerde yüksek miktarda noksan ve/veya fazlalık tespit edilmiştir. Dolayısıyla 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabının doğru, denk ve güvenilir olmadığı değerlendirilmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 5'inci maddesi gereğince harcama yetkilileri, taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur. Adı geçen Yönetmelik'in 6'ncı maddesi gereğince taşınır kayıt yetkilisi, ambarlarında kasıt, kusur, ihmâl veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklardan sorumludur.

Öte yandan aynı Yönetmelik'in 27'nci maddesi gereğince tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişimler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırlar ile canlı taşınırın ölmesi halinde, "Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı" ve "Taşınır İşlem Fişi" düzenlenerek kayıtlardan çıkarılması sağlanır.

Bununla beraber yapılan sayım sonucunda fazla bulunan taşınırlar, Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlara alınır. Sayım fazlası taşınırların giriş kaydedilmesinde; söz konusu taşınırla aynı nitelikte son bir yıl içinde girişi yapılan taşınır varsa bu değer, aksi halde değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek değer esas alınır.

Tespit edilen noksan ve/veya fazlalıkların nedeni araştırılarak belirtilen mevzuat hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Nitekim Kamu İdaresi tespit edilen noksan ve/veya fazlalıkların nedeni araştırılarak belirtilen mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edilmesi hususunda gerekli hassasiyetin gösterileceğini ifade etmiştir.

BULGU 9: Doğrudan Temin Limitleri Dahilinde Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Muayene Kabul İşlemlerinin Mevzuatın Öngördüğü Biçimde Yapılmaması

Doğrudan temin limitleri dâhilinde yapılan yapım, bakım onarım ve tadilat işlerinin bir kısmında muayene ve kabul tutanağı düzenlenmediği; Muayene ve kabul komisyonu tutanağı düzenlenen ödemelerde ise bu belgelerin yapılan işe uygun teknik personel (inşaat mühendisi, mimar, inşaat teknikeri) yerine, memur, teknik vasfı olmayan şube müdürü, elektrik teknikeri, elektronik mühendisi gibi konuyla ilgisi bulunmayan teknik personelce düzenlenip onaylandığı tespit edilmiştir.

Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin 63'üncü maddesi gereğince 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22 nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan temin usulüyle yaptırılacak yapım işi bedellerinin ödemelerinde muayene ve kabul komisyonu tutanağı veya idarece düzenlenmiş kabul belgesinin eklenmesi gerekmektedir.

Yapım kapsamında bakım onarım ve tadilat işlerinin ödenmesinde muayene ve kabul belgesinin düzenlenmesi ve bu belgenin ise ilgili yapım işinin gerektirdiği teknik personelce düzenlenip onaylanması gerektiği açıktır. Ödeme yapılan birimde ilgili teknik personelin bulunmaması halinde Akdeniz Üniversitesi bünyesindeki diğer birimlerinden veya diğer kamu idarelerinden görevlendirilmesi mümkündür.

Bununla beraber yapım kapsamında yapılacak bakım onarım ve tadilat işlerinin ödenmesinde muayene ve kabul belgesinin ilgili yapım işinin gerektirdiği teknik personelce düzenlenip onaylanması hususuna özen gösterileceği, ayrıca ödeme yapılan birimde ilgili teknik personelin bulunmaması halinde İdarenin birimlerinden veya diğer kamu idarelerinden görevlendirilme yapılabilmesi hususlarında gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

BULGU 10: Doğrudan Temin Limitleri Dâhilinde Gerçekleştirilen Yapım İşlerinde Yaklaşık Maliyetin Mevzuata Uygun Şekilde Belirlenmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22 nci maddesi (d) bendi gereğince doğrudan temin limitleri dâhilinde gerçekleştirilen yapım işlerinde yaklaşık maliyetin mevzuata uygun belirlenmediği, piyasa fiyat araştırması kapsamında alınan tekliflerle şekillendirildiği tespit edilmiştir.

Kamu İhale Tebliği'nin 22.5.1.'inci maddesi gereğince; 4734 sayılı Kanununun 22'nci maddesinin (d) bendine göre gerçekleştirilecek yapım işlerinde fiyat araştırmasının, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yapılması zorunludur.

Buna göre doğrudan temin limitleri çerçevesinde girilen yapım işinin gerektirdiği teknik personel marifetiyle, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yaklaşık maliyet hazırlanarak piyasa fiyat araştırması yapılması gerekir. Bununla birlikte alımın yapılacağı döner sermaye biriminde ilgili teknik personel bulunmaması durumunda, bu personelin Akdeniz Üniversitesi bünyesindeki diğer birimlerden veya diğer kamu idarelerinden görevlendirilmesi mümkündür.

Bununla beraber Kamu İdaresince, bulgunun gereği olarak doğrudan temin limitleri çerçevesinde girilen yapım işinin gerektirdiği şekilde teknik personel marifetiyle, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirlenen yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin esas ve usullere göre yaklaşık maliyet hazırlanarak piyasa fiyat araştırması yapılması ve ayrıca alımın yapılacağı döner sermaye biriminde ilgili teknik personel bulunmaması durumunda İdarenin birimlerinden veya diğer kamu idarelerinden görevlendirme yapılması hususunda gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

BULGU 11: Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırmasının Mevzuata Uygun Yapılmaması

Yapılan denetimlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (a) ve (b) bentleri gereğince yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinde; 04.03.2009 tarihli ve 27159 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İhale Uygulama Yönetmeliklerinde 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere "4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form" un yer aldığı belirtilmiştir. Buna göre ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebepleri ayrıntılı şekilde ortaya koyulacağı, Kanun'un 22'nci maddesinin ilgili bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebeplerin detaylı olarak yazılacağı, bunlara ilişkin belgelerin de anılan forma ekleneceği belirtilmiştir. Ayrıca ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacağı, fiyat araştırması yapacağı, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edeceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri forma ekleyeceği ifade olunmuştur.

Buna göre ödeme sürecinde yapılması gereken piyasa fiyat araştırması; aynı malın veya hizmetin ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere satış fiyatı, aynı mal veya hizmet daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa daha önceki alım bedelinin tedavüldeki Türk parası cinsinden ise ÜFE kullanılarak, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli TCMB Döviz Alış Kuru üzerinden güncellenmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat, ilgili tek kaynaktan istenen proforma fatura fiyatı, Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Meslek Odası'ndan

ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyat ve ilgili tek kaynağın internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınarak yapılır.

Uygulamada ödeme bedeli belirlenirken sadece alım yapılacak tek kaynağın proforma faturası dikkate alınmaktadır. Ayrıca tek kaynaktan satın alınacak mal veya hizmetin ilgili tek kaynak tarafından diğer gerçek veya tüzel kişilere satışına ilişkin faturalara yansıyan fiyatlar, ilgili tek kaynağın internette veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi, diğer kamu/özel kurumlar da dâhil daha önce alım yapılmış ise TÜFE veya döviz cinsinden güncellenen fiyatlar ve ticaret/sanayi odalarından fiyat soruşturulması yoluyla elde edilen fiyatların dikkate alınmadığı tespit edilmiştir. Oysa tek kaynaktan alım yapılırken aynı mal ya da hizmeti satın alan diğer gerçek ve tüzel kişilerin ödediği bedeller kıyaslanarak piyasa fiyat araştırması yapılması mevzuatın gereğidir.

Mevzuatın öngördüğü biçimde piyasa fiyat araştırması yapılmaması sonucunda ilgili tek kaynaktan sağlanan mal ve hizmetler için her bir idareye farklı fiyatlar teklif edilmesine ve gerçekte olması gerekenden daha yüksek bedel ödenmesine neden olunacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (a) ve (b) fıkraları gereğince yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa fiyat araştırmasının yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Yerine Getirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre döner sermaye bütçesinden doğrudan temin ile gerçekleştirilen bakım onarım kapsamındaki hizmet ve yapım işlerinin incelenmesi sonucunda; alım yapılan ve belirli bir süreyi gerektiren soğutma-ısıtma sistemleri ve tıbbi cihazların bakım onarımları ile teknik hizmetler bakım onarım tadilat işlerinin temininde sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22.1.1.3. maddesi gereği; alımı yapılacak mal teslimi veya hizmet alımı ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunludur. Doğrudan temin kapsamında imzalanacak sözleşmelerin birebir tip sözleşme olması zorunlu olmayıp daha özet ve rafine hükümler içeren bir metin olması mümkündür.

Doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren hizmet ve yapım işlerinde işin idare tarafından belirlenen koşullarda ve özelliklerde yapılmasını garanti altına almak, kamu kaynaklarının daha etkin kullanımını ve işin kontrolünü sağlamak ve ilgili işten doğabilecek hukuki ihtilafların önüne geçmek için mevzuatın zorunlu kıldığı sözleşmelerin düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 13: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolü Yapılmaması

Yapılan incelemede 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile doğrudan temin yoluyla parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda çoğunlukla yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Tebliği'nin 'Teyit İşlemleri' başlıklı 30.5.4. maddesi gereği; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

Sonuç olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında doğrudan temin yoluyla parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü şekilde yasaklılık kontrolünün yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 14: Bir Önceki Yıl Sözleşme Fiyatlarının Yaklaşık Maliyet Hesaplamalarına Dâhil Edilmemesi

Akdeniz Üniversitesi Hastanesi ve Akdeniz Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'nin gerçekleştirdiği mal ve hizmet alımı ihale dokümanları üzerinde örnekleme yapılan incelemede; yaklaşık maliyet bedelinin tespitinde bir önceki yıl sözleşme fiyatlarının değerlendirmeye alınmadığı tespit edilmiştir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin hesaplanması başlıklı 8'inci maddesinde; idarelerin alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurarak bu maddenin (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyet hesaplaması yapacağı

belirtilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; idare, alım konusu mal ile ilgili daha önceki dönemlerde alım yapmış ise bu alımlarda ortaya çıkan sözleşme bedellerinin, endeks veya Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endekslerden uygun olanının kullanılmak suretiyle güncellenerek yaklaşık maliyetin hesaplanabileceği belirtilmiştir. Döviz ile yapılmış olan alımlarda ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru veya çapraz kur üzerinden fiyatlar güncellenerek yaklaşık maliyet hesap edilebileceği belirtilmiştir.

Her ne kadar Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği yaklaşık maliyetin hesaplanmasında idarelere farklı seçenekler sunmuş ve takdir yetkisi tanımış olsa da; yaklaşık maliyet hesaplaması yapılırken alım konusu mal ile ilgili önceki senelerde sözleşme yapılmış ise bu sözleşme fiyatlarının da güncellenerek yaklaşık maliyet tespitinin değerlendirilmesine katılması gerektiği düşünülmektedir. Zira yaklaşık maliyet oluşturulması kapsamında yazılan idare yazılarına dönüş sağlanarak yeterli sayıda teklif verilmediği incelenmiştir.

Her ne kadar idarece konuyla ilgili olarak önceden alımı gerçekleştirmiş bir mal/hizmet var ise mutlaka yaklaşık maliyet hesap cetvelinde yer aldığı belirtilmekle birlikte geçen yıl sözleşme imzalayan firmadan yaklaşık maliyetin oluşturulması sürecinde tekrar teklif alınmış ise sözleşmeye yansıyan fiyat cetvelde yer almakla birlikte güncellenerek yaklaşık maliyetin oluşturulmasında dikkate alınmamaktadır. Bu nedenle konu bulguya alınmıştır.

Akdeniz Üniversitesi Hastanesi ve Dış Hekimliği Fakültesi tarafından 2021 yılında gerçekleştirilen 2021/190328 ihale kayıt numaralı "49 Kalem Restoratif Dış Tedavisi Sarf Malzemesi Alım İhalesi"nin yaklaşık maliyetinde 3 adet dış deposundan teklif alınmış olup bir önceki yıl sözleşme fiyatları dikkate alınmamıştır. Bazı mal alımı ihalelerinde bir önceki yıl veya yıllarda aynı mal/malzeme ile ilgili sözleşmeler imzalandığı halde 2021 yılında yapılacak mal alımı ihaleleri yaklaşık maliyet tespitinde değerlendirmeye alınmaması, yaklaşık maliyetin gerçek piyasa fiyatlarının üzerinde belirlenmesine ve yaklaşık maliyetlerin hatalı hesaplanmasına neden olabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 15: Yaklaşık Maliyetin Tespitinde Aşırı Sapma Gösteren Fiyat Bildirimlerinin Değerlendirmeye Alınması

Akdeniz Üniversitesi Hastanesi ve Dış Hekimliği Fakültesi tarafından ihale edilen bazı mal alım ihalelerinde, yaklaşık maliyet tespit edilirken aşırı sapma gösteren fiyat bildirimlerinin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında değerlendirmeye tabi tutulduğu tespit edilmiştir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin hesaplanması başlıklı 8'inci maddesinde; idarenin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek KDV hariç fiyat bildirilmesini isteyeceği, ancak gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturaları değerlendirmeye almayacağı belirtilmiştir.

Uygulama Yönetmeliği gereği yaklaşık maliyet tespit edilirken, gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep olabilecek fiyat bildirimlerinin yaklaşık maliyetin tespitinde değerlendirmeye alınmaması gerekmektedir.

Akdeniz Üniversitesi Hastanesi ve Dış Hekimliği Fakültesi'nin 2021 yılında gerçekleştirdiği mal ve hizmet alım ihaleleri incelendiğinde, yaklaşık maliyet tespit edilirken, aynı mal/malzeme için verilen fiyat bildirimlerinin arasında %50'ye varan sapmalar olduğu görülmüştür. Aşırı sapma gösteren bu fiyat bildirimlerinin değerlendirmeye alınmasının, alımı yapılacak malın yaklaşık maliyetinin doğru olarak tespit edilmesini engellediği ve olması gerekenden daha fazla ya da çok daha az yaklaşık maliyet tespit edilmesine neden olduğu değerlendirilmektedir.

Bu nedenle yaklaşık maliyet tespit edilirken gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hatalı hesaplanmasına neden olabilecek fiyat bildirimlerinin gerekçesini belirtmek suretiyle değerlendirme dışı bırakılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Ahşap Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi Tarafından Üretilen ve Satışa Sunulan Taşınırın İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almaktadır.
Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer almaktadır.
Yerine Getirilmesi Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımları İçin Sözleşme İmzalanmaması	2020	Yerine Getirilmedi	2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda

			yer almaktadır.
--	--	--	-----------------